

Řecká rodina –doplnění

Moicheia – sexuální vztah vdané i svobodné ženy s mužem, který není jejím manželem

-rozvod – manžel bez udání důvodu; potupa ženy – rozšiřování pomluv; po rozvodu navrácení věna mužskému příbuznému ženy = slouží k zajištění rozvedené ženy

Hétery – družky, společnice, kněžky Afrodity, vzdělané – vedly konverzaci o literatuře, hudbě, umění, politice, filozofii; mohli být z majetku kuplíře (kuplířky) vykoupeny – vlastními našetřenými prostředky nebo svým milencem; mohli provozovat nejstarší řemeslo samostatně

Stáří: v literatuře označováno jako druhé dětství (slabost, nemoci, ústa bez zubů, bílé vlasy); syn měl povinnost postarat se o své rodiče, byla to posvátná povinnost; pokud tak neučinil mohl být žalován a potrestán ztrátou občanských práv

-pohřeb: 3 části = prothesis, ekphora, samotný pohřeb (hroby kostrové i žehové), poté rituální očista domu

Helenismus

-velké množství půdy = panovnické rody; věnovali nebo odebírali podle vlastní vůle a přání

-chování královské rodiny – vzor pro elitu společnosti

-polygamie

-migrace velkého množství obyvatelstva za a v důsledku tažení Alexandra Velikého – nové zvyky

-častější doklady o propouštění žen otrokyň – konkubíny svých pánů; vykupování otroků - propuštěnci, zůstávají v domě svého bývalého pána

-informace o rodinném životě – egyptské papyry

Literatura:

Lisový Igor: Za stínem minulosti, 2012.

Rawson, Beryl(ed.): A companion to families in the greek and roman worlds, 2011.

Schmitz, Winfried: Haus und Familie im antiken Griechenland, 2007.

Plútarchos: Rady manželské

Xenofón: O hospodaření. In: Vzpomínky na Sókrata, 1972.

Plútarchos: Rady manželské ukázky

Zvláště v prvním čase je potřebí, aby se manželé varovali hádek a různic. Pozorují přece, že i nářadí, které bylo dovedným spojením stmeleno, může z počátku nahodilá příčina lehce rozvolnit, čas však utuží jejich vazbu tak, že jen stěží povolí ohni nebo železu.

Ženy, které si přejí spíše vládnout pošetilým mužům než poslouchat moudré, podobají se lidem, kteří chtějí na cestě spíše vést slepé, než následovat ty, kteří rozeznávají a vidí.

Jako při souznění dvou hlasů připadne hlubšímu hlasu melodie, tak i v domácnosti vykonávají sice oba manželé svorně každý úkol s rozvahou, ale přece se projeví vedení a vůle mužova.

S perskými králi řádné manželky při jídle sedí a s nimi hodují. Chtějí-li se však oddávat hýření a pitce, posílají ženy pryč a povolávají si artistky a souložnice. A v tom alespoň jednájí správně, že nechtějí připustit, aby na nevázaném veselí a cechování měly vdané ženy účast. Jestliže se tedy obyčejný muž, takový, že nedovede ovládnout chtíče a nemá dostatek kázně, dopustí nějakého poklesku s nevěstkou nebo služkou, není potřebí, aby se na něho manželka horšila a hněvala; ať uváží že z ostychu před ní sdílí se o cechování, nevázanost a prostopášnost s jinou.

Nesluší se, aby žena měla své vlastní přátele; ať mužovi přátelé jsou i jejími přáteli. Nejlepšími a nejmocnějšími přáteli jsou však bozi. Proto se sluší, aby vdaná žena měla v úctě ty bohy, v něž věří její muž, a jen ty znala, před přehnaným uctíváním a cizími pověrami pevně uzavřela dveře svého domu. Žádný bůh zajisté nemá potěšení z obětí, které mu žena pokradmo a tajně přináší.

Sparta

-viz vložené materiály

-lýkurgova ústava: Xenofón a životopis Lýkurga viz srovnávací životopisy od Plútarcha

-Spartán odmítne manželství= ztráta občanských práv

-rozhodnutí o zařazení novorozence mezi Sparťany rozhoduje rada starších - zda je dítě v pořádku, pokud ne shozeno ze skály

-každý Sparťan získává po přijetí do obce půdu = kléros, o ní se starají heilotí (do bitvy u Leukter) – může se věnovat vojenskému výcviku

-půdu v Lakonii dědili dcery – bohaté dědičky, také absolvovaly obdobný výcvik jako muži

-chlapci a muži život mimo rodinu, ve skupině svých vrstevníků

-helenismus konec obce rovných Sparťanů, kumulace majetku v rukou vybraných jedinců, ztráta Messenie a heilótů